

Asikkalan kunta, kaavoitus
kirjaamo@asikkala.fi

Viite: Lausuntopyyntö 22.12.2023

Asia: Asikkala, Aniankedon asemakaavan muutos, luonnosvaihe

Kaavahankkeen tavoitteena on laatia asemakaava ja asemakaavamuutos Aniankatoon, Asikkalaan. Hankkeen tarkoitus on mahdollistaa uusien pientalojen sijoittuminen kunnan omistamalle alueelle sekä tuoda alueelle sijaitsevat jo olemassa olevat rakennetut kiinteistöt suunnitelmallisen maankäytön piiriin. Suunnittelualue sijaitsee Päijät-Hämeessä, Asikkalan kunnan Vääksyn taajamassa, Anianpellon kylässä. Suunnittelualue on laajuudeltaan noin 15 ha. Alue rajautuu pohjoisessa Anianpellontiehen sekä lännessä, etelässä ja idässä Anianpellon jo rakentuneisiin pientaloalueisiin. Alue on pääosin viljeltyä peltomaata, pieneltä osin metsää, puistoa sekä rakennettuja asuinkiinteistöjä.

Pydyttynä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 29.11.2023 päivätystä luonnosvaiheesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Aniankedon asemakaava-alueelle on tehty arkeologinen selvitys elokuussa 2021 (J. Koskinen 2021. *ASIKKALA Vääksy Aniankedon ja Kuivurinmäen asemakaava-alueiden arkeologinen inventointi 2021*). Inventoinnissa Aniankedolla rautakautinen asuinpaikka (mj-rekisterin tunnus *Anianpelto*, 1000047132). Muinaisjäännekohte on huomioitu kaavassa. Kaavamääräykseen on kuitenkin syytä lisätä tarkempi määräys koskien muinaisjäännekohteita.

”Muinaismuistolaililla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänne. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.”

Muinaisjäännealueen käyttö kaavan määrittämänä virkistysalueena on mahdollista, mutta sitä koskevista suunnitelmista on neuvoteltava alueellisen vastuumuseon kanssa.

Aniankedon pelloilta on tehty muutamia historialliselle ajalle, 1600–1800 luvuille, ajoittuvia löytöjä vuoden 2021 inventoinnin jälkeen. Inventoinnin yhteydessä pelloilta ei tehty muinaisjäännekohteita viittaavia havaintoja. Alueellinen vastuumuseo ei ole tarkastanut kohdetta. Anianpellot tunnetaan vanhana markkinapaikkana ja

vanha markkinapaikka on paikannettu Anianpellontien toisella puolella olevalle metsäpalstalle (mj-rekisterin tunnus *Anianpelto*, 16500002). Anianpellot ovat potentiaalista muinaisjäännösalueetta. Koska inventoinnin yhteydessä ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä eikä alueelta ole vanhempia löytöjä, jotka viittaisivat läheiseen rautakautiseen asuinpaikkaan, ei hankkeen toteutumiselle ole estettä.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa arkeologisesta kulttuuriperinnöstä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaava-alue on pääosin rakentamatonta peltoaluetta eikä sinne sijoitu arvokkaaksi inventoituja maisema-alueita. Alueen pohjoispuolella, Anianpellontien toisella puolella on paikallisesti merkittäväksi arvoitettu ympäristö, johon kuuluu muun muassa Anianpellon markkinapaikka. Kaava-alueella Anianpellontien varressa sijaitseva vanha Sepän talo on osa maakunnallisesti merkittävää ympäristöä (Päijät-Hämeen rakennettu kulttuuriympäristö, 2006.) ja se kuuluu Vääksyn osayleiskaavassa (2010) kyläkuvallisesti arvokkaaseen rajaukseen (sk-1). Samoin se on myös osa paikallisesti merkittävää Anianpellon, Armontien kulttuuriympäristörajausta. Sepän talo on myös huomioitu Vääksyn kulttuuriympäristöohjelmassa (2017) arvokkaana kohteena. Sepän talon tontin vanhin rakennus on tiilinen piharakennus, jossa toimi sepän paja. Tontti on kuulunut aikoinaan Vääksyn seppä Hongalle ainakin kahden sukupolven ajan. Päärakennuksen tarkkaa ikää ei tiedetä, mutta rakennukset ovat sijainneet tontilla ennen sen lohkomista vuonna 1920. (Vääksyn kulttuuriympäristöohjelma, 2017.)

Alueellinen vastuumuseo katsoo, että vanha Sepän talo tulee osoittaa kaavassa suojeltavana kohteena, jonka muutostöissä tulee kuulla museoviranomaista. Myös rakennuksen pihapiiri tulee huomioida AO/s määräyksellä, jolla ympäristö säilytetään. Suunnitellut viheralueet vanhan ja uuden rakennuskannan välissä ovat hyvä keino suojata piha-alueiden näkymiä. Museo huomauttaa myös, että maisemallisista ja taajamakuvallisista syistä asuinrakentamisen suunnittelussa uudisrakentamisen mittakaava ja massoitelu tulee sopeuttaa ympäristöönsä. Kaava-aineistossa tätä on hyvä havainnollistaa vaikutusten arvioimisen tueksi. Kaavaselostukseen tulee kuvailla suunnittelun alueen nykyinen rakennuskanta ja hankkeen vaikutukset siihen sekä maisemaan. Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnokseen.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/1820/12.03.02.03/2021

30.1.2024

Alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

tutkija, arkeologi

Jasmin Puska

tutkija

Sanni Vattulainen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus